

Не бих да се мијешам у унутрашње ствари Србије, али када може Јелко Кацин, којекакви пробисвјети, шверцери и криминалци, не видим зашто се и ја не бих умијешао. Иако текст који слиједи не би требало да се схвати као мијешање у унутрашње ствари државе Србије, већ као што предсједник Хрватске Иво Јосиповић рече на питање о његовим сусретима са предсједницима неких политичких странака из БиХ, као израз повјерења, међусобног поштовања и високог прага комуникације.

Да би се појасниле унутрашње ствари Србије и стање са њима, можда би било добро присјетити се догађаја од прије шездесетак година и вјечно актуелних блискоисточних револуција. Оно што се тренутно дешава на Блиском истоку већ је виђено и не представља бог зна какву новост. Улоге су мало промијењене, али је суштина иста. Борба за стратешки важан Суецки канал и утврђивање позиција у нафтом богатој регији. Рушење Мубараковог режима налик је свргавању са власти египатског краља Фарука I, којег је на пријестолу требао да замијени његов шестомјесечни син Фуад II (као и Мубарака његов син) и преко којег су Британци владали Суецким каналом. Једна империја (Енглеска) се гасила, а друга (Америчка) се рађала, монархије пропадале, а успостављане републике, што није могло да прође без крвопролића и великих потреса на свјетској политичкој сцени.

Државни удар у Египту те 1952. године изведен је изванредном за исток неуобичајном прецизношћу. Неколико часова прије акције један од официра се „поколебао“ и издао да предстоји непосредан војни удар. Услиједио је састанак генерала и док се виједало како треба дјеловати у просторију су упали одметнути официри и заробили комплет генералштаб.

Нема сумње да је ова демократска, петооктобарска Србија изграђена на мијешању у њене унутрашње ствари, да је оно уграђено у њене темеље.

Ово неодољиво подсјећа на оно што је недавно изјавио генерал Небојша Павковић, а НСПМ објавио на својим страницама, како га је у вријеме петооктобарског преврата позвао тадашњи предсједник Србије Милан Милутиновић да са другим генералима дође код њега да би се договорили шта даље да раде. „Циљ је био да се исценира „Војни удар“ на нову демократску власт. Требало је да се цео „војни врх“ скупим код

Милутиновића, да упадне нека припремљена јединица, можда из иностранства, и да нас похапси као пучисте – тврди Павковић. Он даље наводи да је Милутиновић ушао у дил са представницима нове власти и да им је требало да помогне да што лакше и брже демонтирају остатке Милошевићеве власти међу којима и војску. Можда рећи и то да је један од вођа египатског преврата и каснији предсједник Египта генерал Мухамед Нагиб након двије године владања склоњен са власти и изолован у вили, а ослобођен је тек 1982. г. када је на власт дошао Мубарак.

Нема сумње да је ова демократска, петооктобарска Србија изграђена на мијешању у њене унутрашње ствари, да је оно уграђено у њене темеље.

Било је и за вријеме Милошевића мијешања у унутрашње ствари Србије. Оно се остваривало на груб начин, употребом силе приликом ријешавања кризе на Косову и Метохији када су земље НАТО алијансе предвођене САД под изговором хуманитарне интервенције извршиле агресију на једну суверену земљу безочно је бомбардујући 78 дана. Један од креатора злочиначке агресије тадашњи генерални секретар НАТО Хавијер Солана говорио је о оправданости интервенције и како је дозвољено мијешање у унутрашње ствари суверене државе из хуманитарних разлога, упркос томе што то мијешање у унутрашње ствари других није ничим дефинисано, нити је одређено под којим је условима легитимно и што је у пракси ријеч о озакоњењу права јачег. Према ријечима филозофа и професора Жана Брикмона цјелокупно међународно право је засновано на идеји да такве интервенције треба спријечити прије свега да се не би поновила ситуација попут оне која је Хитлеру омогућила да 1938. г. окупира Чехословачку под изговором спасавања германофонске и германофилске мањине која се сматрала угњетаваном.

САД су поступиле као и нацистичка Њемачка с тим да је Хитлер имао олакшавајућу околност, јер се радило о судетским Нијемцима и пограничној територији, док су Клинтон и Америка имали везе са Албанцима и Косовом и Метохијом као Марко Краљевић са бициклом. Ипак се не може рећи да су се Амери у вријеме Милошевића константно мијешали у послове суверене земље. Нису подржали Милана Панића и нису позвали Албанце да изађу на изборе које је 1992. г. расписао Милошевић. Бивши амерички државни секретар Ворен Кристофер рекао је тада да је то унутрашња ствар Србије.

За разлику од Милошевића који се супротстављао америчкој политици отвореног мијешања, нове власти у постоктобарској Србији, сем у неким случајевима, прилично су благонаклоне и жмире на једно, а понекад и на оба ока када је у питању уплитање страног фактора и његов очигледан утицај на политички живот у Србији. Неки могу да

се мијешају до миле воље, али се другима скреће пажња да се не петљају у унутрашње ствари. Тако се ономад, додуше неформално, одговорило на захтјеве руске дипломатије за промјеном назива улица како би им се вратила имена руских војника који су учествовали у ослобађању Београда у Другом свјетском рату за шта градске власти Београда нису имали слуха.

Неки могу да се мијешају до миле воље, али се другима скреће пажња да се не петљају у унутрашње ствари. Тако се ономад, додуше неформално, одговорило на захтјеве руске дипломатије за промјеном назива улица како би им се вратила имена руских војника који су учествовали у ослобађању Београда у Другом свјетском рату за шта градске власти Београда нису имали слуха.

Много се жешће реаговало на исповијести Цанета Суботића, које је загребачки „Јутарњи лист“ као мексичку серију објављивао у наставцима.

Суботић је изнио драматичне оптужбе против „српске владе“, која је за хрватске медије српска само када се спомиње у негативном контексту, иначе је србијанска. Увеселавајући пучанство краљ је цигарета у маниру дворске луде или боље рећи корисног идиота проговорио о организованом криминалу у врховима власти, злоупотребама службеног положаја, изнудама, уцјенама и рекетирању у србијанском друштву. Цане се нашим сусједима отворио до крајника, а пословично гладни српских невоља и странпутица хрватски медији, па тако и „Јутарњи“, били су одушевљени оним што им је сервирано. Али нису били одушевљени они који су прозвани. Поручили су сусједима да је објављивање серијала о Суботићу „мешање у унутрашње ствари Србије“ и да ће, настави ли „Јутарњи“ протежирати Цанета и његове догодовштине, на ред доћи ревизија уговора Ивице Тодорића и других хрватских тајкуна који су инвестирали у Србију што је резултовало одлуком да се Цане моментално обустави и да му се захвали на дотадашњој плодотворној сарадњи.

Оно што Цанету није било дозвољено, увелико се толерише амбасадорима разних земаља који се у Србији понашају као код своје куће. Стране дипломате свете су краве постоктобарског српског друштва, дозвољено им је не само мијешање у унутрашње ствари Србије, него и њихово креирање. Отворено судјелују у формирању Владе, у реконструкцијама правног, економског и политичког уређења. Постало је уобичајно да амбасадори присуствују страначким конвенцијама, гостују на изборним скупштинама и другим скуповима политичких партија. Бивши амерички амбасадор Камерун Мантер својевремено је био главни покретач формирања неформалне групе „Пријатељи

Санџака“, тврдећи да „Пријатељи“ нису руковођени политичким мотивима, него да је у питању размјена мишљења и помагање развоја тог дијела Србије. За незаборав је и његово учешће у предизборној кампањи када је рекао да ће „Сједињене Државе *на све начине*

подржати проевропске странке на предстојећим изборима“. И британски амбасадор Стивен Вордсворт се мијешао када је рекао да су за кашњење у усвајању проевропских закона најодговорнији српски радикали и Демократска странка Србије.

Једна од важнијих тековина Милошевићеве владавине било је немијешање турских власти у унутрашње ствари у Београдском пашалуку чиме никако не може да се похвали данашња безалтернативна власт у Србији. Учешће турског шефа дипломатије Ахмета Давутоглуа у локалним политичким питањима и његово посредовање у измирењу лидера СДА Сулејмана Угљанина и предсједника СДП министра Расима Љајића у мисији спасавања Рашке од даљег пропадања прошло је без икаквих реакција на дипломатском нивоу, јер није згодно замјерати се стратешком партнеру.

И британски амбасадор Стивен Вордсворт се мијешао када је рекао да су за кашњење у усвајању проевропских закона најодговорнији српски радикали и Демократска странка Србије.

Ситуацију око Рашке и око свега у Србији увелико користи и поглавар Исламске вјерске заједнице у БиХ Мустафа ефендија Церић, који отворено подржава муфтију санџачког Муамера Зукорлића и тамошње Национално вијеће Бошњака као и њихов захтјев да ЕУ у рашку област пошаље посматраче. Санџачке муслимане проглашава конститутивним народом у Србији и посјећује Косово.

Посебна је прича Медијска студија коју су израдили страни експерти које је ангажовала Европска унија и у којој се наводи да у Србији постоји превише медија и да би требало смањити број телевизија са националном покривеношћу, а повећати број комерцијалних телевизија. У студији се критикује и начин на који је у Србији устројен систем регулаторних тијела при чему се спомињу нејасни критеријуми за издавање дозвола, непостојање регулативе за кабловске оператере, постојање политичког утицаја, преклапање надлежности. Такође се препоручује укидање државног власништва над локалним и регионалним медијима.

И на крају неизбежни Јелко Кацин, који је свјетски првак и први кандидат за Гинисову књигу рекорда када је у питању мијешање у унутрашње послове Србије. Јелко Кацин се мијешао и још увијек мијеша у све и свашта у Србији. Од правосуђа, тражећи од Србије да реферише делегацији Европског парламента по том питању, до заштите Богољуба Карића и његових права. И он се очешао о Рашку илити Санџак упозоравајући Србију да се ради о дискриминацији Бошњачке националне мањине и потура децентрализацију као могуће ријешење. Такође је забринут за стање медија у Србији и за безбједност новинара. И као шлаг на тарту долази његова изјава како је учествовао у писању Резолуције о Сребреници: „Ми смо писали ту резолуцију и крајњу формулацију смо завршили тамо у децембру 2008. године како би се ствари правовремено завршиле“ – својевремено се јавно похвалио.

Резолуција о Сребреници доказ је да ни Србија није цвјећка када је у питање мијешање у унутрашње ствари других држава. Борис Тадић и друштво усвојили су поменути резолуцију, и поред тога што је питање Сребренице унутрашња ствар БиХ. Урадио је то Борис Тадић иако је само неколико мјесеци прије тога критиковао Војислава Коштуницу што је предложио да се „грађани РС на референдуму изјасне о уласку БиХ у НАТО“ сматрајући то опасним мијешањем у унутрашње ствари сусједне државе.

Не види се крај отвореном мијешању у унутрашње ствари Србије. Још ће пуно воде да протекне док се ствари у Србији не среде и свако се постави на мјесто које му припада. Сада се чини да је ситуација безизлазна, али уз мало повољније спољнополитичке околности и неопходну промјену актуелних власти којима су унутрашње ствари Србије задња рупа на свирали, ситуација може да се измјени.